

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan, izvzemši pondeljke in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejemam za avstro-egerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 "gledališka stolba". Opravnštvo, na katero naj se blagovoljo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Kolmanovej hiši.

Dvojna mera.

Precej dolgo je uže, kar je počila v Hercegovini prva puška in ves ta čas vlada po celej Evropi izvenreden nemir. Nekoliko pozabljena a nikakor zacetljena rana na starem telesu našega kontinenta začela je zopet kraveti in nenavadna nervoziteta, ki je nastala po vladajočih krogih bila je od začetka uže vsakemu mislečemu živ dokaz, da se imajo vršiti važni dogodki. Orijentalno vprašanje, o katerem ste diplomatična kratkovidnost in mejnaročna zavist združeni z borzijanskim duhom mislili, da so se mu na pariškem kongresu pred dvema desetletjema postavile stalne meje, ali da se je celo rešilo definitivno, bilo je na enkrat zopet na dnevnom redu kljubu vsem diplomatičnim notam, kljubu žuganju in rotenju nekaterih evropskih velesil, "da tega nikakor ne pripuste." Naravno je bilo tedaj, da se je jelo zopet javno mnenje, časnikarstvo v prvi vrsti pečati z dogodki na balkanskem polotoku, s tragično osodo turških Slovanov. Morebiti ne bode od več ozreti "se denes enako nazaj in pregledati, kako se je sodil boj nečloveško trpečega naroda po raznih javnih glasilih, posebno pri naših sodelovaljanih.

Cisto naravno je — vsaj bi drugače ne moglo biti, da je velikanski ruski narod junaške boje v južnej Evropi spremjal od začetka z najsrečnimi simpatijami, katere je vedno izraževal z dejanstveno podporo. Pripoznati se mora, da je bila Nemčija jugoslovanskemu vstanku v obče prijazna, pridobili so turški Slovani veliko simpatij na Francoskem, Laškem, da celo na Angleškem, v domačiji neizprosljivih, brezsrčnih kramarjev. Kako se je pa sodilo in pisarilo ter se sudi še denes o tej zadevi pri nas doma?

Mi si ne moremo kaj, očitno izreči, da

nas navdaja pri tem vprašanju hote ali nehote močan notranji stud. Gotovo nijsmo nepohlevni, če pravimo, da nas je v zadnjem času od strani naših ljubih nemških in ogerskih sodelovaljanov težko kaj raznenadilo. Ali na tak cinizem, na tako — skoraj bi rekli — pobalinsko postopanje napram enemu najvažnejjih in žalibog tudi najbolj tragičnih kulturnih vprašanj tekočega stoletja, da lahko rečemo cele svetovne zgodovine nijsmo bili pripravljeni. Kaj so proti temu vsa znana in neznana sredstva, s katerimi skuša obdržati avstrijsko nemštvovo vladarstvo dokler je ravno mogoče v rokah, kaj magjarski šovinism, ki za boga hoče obdržati svoje koleno na tilniku nemagjarskih translajtanskih narodov! Radi priznamo, da smo te ljudi za bolje imeli kakor so.

Vendar bodimo pravični in priznajmo, da so se vsaj nekateri avstrijsko nemški časniki jeli sramovati svojih žurnalističnih kolegov. To ravno pa nam kaže moralično deruto onih ljudi, ki tudi takrat, ko jih zapuščajo lastni njihovi politični zavezniki, vedno še pridigujejo lehkoživnemu, blaziranemu svojemu občinstvu počenši od ljubljanskega nemškutarja gori do dunajskega šmoka, da je rop, punt, mejnaročni škandal in Bog ve, kaj še, če se turški Slovani ne dajo meni nič tebi nič na kolce natikati.

S tem se pa nikakor ne oziramo na one politične pariske, ki kakor pravijo, na skrajnih mejah Avstrie kulturo po konci držé, ker le predobro vemo, da so to marijone, ki naj večkrat ne vedo kaj delajo, da so le mali piskači velike besede, ki skrbno gledajo, kdaj in kako bo mignil kapelnik. Nam so pred očmi oni glavni, nečedni viri, ki se kakor kuga razprostirajo do skrajnih mej krasne naše domovine, razširjujejo politično domoralizacijo, oznanjujejo najnesram-

neji cinizem, ker mislijo, da bo ta za sedaj naj več nesel.

Velikanske premembe godile so po Evropi, kar je veliki Napoleon besedo "narodnost" vrgel mej ljudstvo. Ne da bi je bil on iznašel, ampak bil je — kakor vsi veliki možje vseh časov — izraz časovega dneha.

Ta ideja bila je ljudem vzeta iz srca, za to je segala tudi do srca in kaj se je vršilo od tistega časa na Laškem na Španskem, na Francoskem, na Nemškem in drugo? In kako so se obnašali naši farizeji, kar jih je uže živilo, ko se je vršil en del te svetovne zgodovine? Cavour, Bismark, Gambetta? So mar to roparji, požigalci, morilci itd.

"Duo cum faciunt idem, non est idem." Celo na legitimitetu Turčije sklicujejo se. Odkritosrčno rečeno, nam nij mogoče, resno jemati takih argumentov, ki tako v oči bijejo vsej zgodovini. Turčija sama je vsaj indirektno večkrat izrekla in njeni prijatelji so to sami zabilježili, da njen titulus possidendi je le orožje, obstala je indirektno uže večkrat sama, da njeno gospodarstvo v Evropi je le nadaljevanje tragedije, ki se je začela na Kosovem polju; katera če nas vse ne moti, ravno sedaj zna doseči svoj zasluženi konec.

Zakaj hočejo torej ti ljudje bolj sultanski biti nego Sultan sam? In na legitimitetu sklicujejo se sedaj, čeravno so jo nam ravno ti listi v teku zadnjih let tolkokrat slikali, kot lesene moža, ki nema dan denes v času narodne zavednosti, v stoletju narodnega samovladarstva nobene veljave več, ki je po definicijah ravno teh poštenjakov le premano stališče srednjega veka.

Kako zvesto na dalje prisegajo ti hinavci vsak dan, da jim je le za napredok, za humanitet. Ali ko se je pred kratkim po vsej Evropi razlegal neizmerno bolestni krik,

Listek.

Pavla.

(Poslovenil F. H. Radoljski.)

VIII.

(Dalje.)

"Dekla polkovnice zaupala je sosedovej, ta naši Mici, in zopet ta meni."

Pavla obledi nekoliko, a vedno je molčala. Tudi Albin ostal je miren, a gospa Linekova vpraša:

"Kako je to mogoče, da bi Julika radi tega bolna postala, ker častnik Pavlo snubi?"

"Stvar je ta;" poprime Malvina besedo.

"Uže več leti si je Julika vse prizadela, da bi Alfreda za moža dobila. Druzega bi teško vjela, a častnik je pa zopet nij mogel vzeti, ker Julika nema vinarja svojega imetka. Tudi je bil toliko pameten, da — — —"

"Motite se, gospica Stalova," zavrne jo Albin resno, skoro ostro: "gospodična Julika nikdar nij bolj nežnih čutov za bratranca svojega gojila, nego prijateljske. Vzrok njeni bolezni tudi nij iskati v tem, ker je častnik Pavlo snobil, marveč boleha uže dalj časa na nekej srčnej hibi, kar mi je zdravnik povedal. Sicer je pa gospodična Denova mlada gospica, koje bi ne smel nihče kritikovati, ali zahujeno opazovati, ker stoji nedosegljivo nad vsem njenega spola."

Malvina postane temno rudeča, oglavnica majorkine lame se gugati in z brnečim glasom kriči:

"Potem je njen ošabnost, kar jo tako odlikuje, ali pa mi vi, gospod kandidat povljetje one lastnosti, koje njej ono prednost dajejo?"

Pavla pogleda svojega bratranca; obraz

njegov mu je žaril in plemenito so se mu svestile oči ko odgovori:

"Prednost najprva gospodične Denove je pravi ženski značaj. Ne poniža se nikedar toliko, da bi oni značaj kaj žaliti moglo in nikdar ne graja napak svojega sočloveka. Ponosna nij, pa tudi ne ošabna; a pozna svojo moralično vrednost, in ne meni se z ljudmi, kajih ne spoštuje."

Ko Albin to izreče gre iz sobe.

Majorkinja in njena hči se tudi posloviti. Strašno nezadovoljni ste bili z Linekovimi. Drugi dan pripovedovali sti, da se je Albin v Juliku zaljubil, sodivši iz tega ne prav vestno različne stvari.

Zvečer, ko so pri okrnikovih odvečerjali, gre Pavla k Albinu, ki je pri oknu stal, ter mu reče:

"Lepa, ti hvala, ker si tako blagodušno napade Malvine odbjal."

kako nečloveško, barbarsko se ravna z ubo- gimi Bulgari, kako da se skrunjajo device; davijo starčki, na sulice nabadajo otroci, kako da se mučijo ranjenci, dokler jih ne reši zaželena smrt, ko je celo angleška vlada poslala vladne komisarje, da naj stvari preiskujejo, in ti so vsa zločinstva uradno konstatirali, bili so vendar bečki židi in pešanski šoveni tako nesramni, da so pred svojim zbranim občinstvom proklamirali vse to za prazne basni, fabule slovanskih agitatorjev. Mi sicer nikdar nijsmo pričakovali od teh deturiranih ljudij pravice tam, kjer se jim ne plača, ali pričakovali smo od njih vsaj nekoliko moštva.

Ali kljubu vsemu temu nezaslišanemu počenjanju nekaterih javnih nemških in ogerskih glasil smemo vendar denes z nekakim zadovoljstvom, da celo z nekakim ponosom gledati prihodnosti v oči. Dogodki na jugu so se skazali močneji, nego huda volja nekaterih zelo vplivnih ljudij.

Kakor stvari dan denes stoje, smemo se zanašati, da se sedaj krvava orijentalska kriza ne bode končala — z lepimi besedami, ki naj bi imele ostati v arhivih diplomatom, me tem, ko zdrav, talentiran in močan narod gine pod turškim jarmom. Potrebno pa se nam zdi stigmatizirati ono politično žonglerstvo, ki smo ga v slabih potezah narisali, ki hoče vladati svet, a nema nobene etične vrednosti.

Z velikimi nadami pričakujemo, kaj nam bo odkrila nadaljnja prihodnost. Quod argumenta non sanant, ferrum sanat.

Nasledki turške ponudbe.

Ako si pritlikovec z orjakom igra, se ta iz početka zato ne zmeni, češ, mu bode uže enkrat dosti; a če to nagajanje le nema konca, pa tudi orjaka potrežljivost mine, da mahne z mogočno pestjo in zaničevanja vredno stvar zmlinci v nič. — Turčija je silnemu severnemu velikanu dolgo časa nalivala vojno čašo s tem, da je vsakojaka zverstva, kakor se jih v zgodovini zabavata iše, činila njegovim bratom na jugu. Mera potrpljenja je bila uže dalj časa polna — trebalo je samo še ene kapljice, pa bi se razlila. Ta kapljica pak je šestmesečno primirje, ki ga onemogla, a včdno še dosti ošabna Turčija ponuja Srbom.

A Rusija je kot pokroviteljica Srbske takoj zavrgla to oholo ponudbo, terjaje, naj se da šesttedensko primirje, katero bi potem veselile eventuelno prodolžile.

Rusija ima dosta razlogov za tako zahte-

vanje, in prav govoru ruski list „Le Nord“ ki v Belgiji izhaja, ako piše: Vsak človek, ki le količaj jásno vidi, bude takoj razumel, da Turčija le za to ponuja tako dolgo premirje, da bi se jej po zimi ne bilo treba vojskovati, kajti ta vojska bi bila zájno ravno tako pogubna, kakor bi bila potivnikom koristna. V šestem mesecu se lepi letni čas zopet povrne, in Turčija zopet lehko svoje vojske iz Afrike in Azije skliče, katere bi zdaj odpolnila v njihovo domovino, in ki bi jej za zimskega bojevanja več zadreg napravljale na bojišči, nego li koristi. Srbija, ki ima le skromno aktivno armado in katere bojne moči obstajajo večjidel iz samih domobrancev, bi svojih bojevnikov črez zimo ne mogla držati pod orožjem; razpustiti bi morala večji del svoje armade, katero bi potlej pozvala v marci ali aprilu zopet v boj; delo vojaške reorganizacije, ki je od početka vojske jako močno napredovalo, moralo, bi se v tem slučaju začeti iz nova, in vse bi bilo izgubljeno, kar se je v četrtih mesecih pridobilo.

Enako govoré drugi ruski listi, in iz vsega, je vidno, da je Rusija rada ustregla Angležem s tem, da je potegnila krinko raz obraz. Kajti misliti se mora, da je Anglija našuntala Turčijo do ponudbe onega dolzega premirja, da bi zvedela, si-li upa Rusija očitno pokazati kar se je dozdaj le kombiniralo.

In Rusija je to res brez obotavljanja pokazala, kajti začela se je naravnost za vojsko pripravljati! Dokaz temu je posojilo 300 milijonov rubljev, ki se bodo v lastnej deželi izposodili, vnetje ruskega naroda za slovansko idejo nam je celo porok, da bodejo ruski milijonarji zaželeno sveto prekoračili.

Rusija misli postaviti 200.000 mož v Bešarabijo, drugih 200.000 pa na maloazijatsko granico. Prva vojska bo šla kot gros za srbsko in rumunsko predstrajo, druga pa bodo imela samostalni nalog, skozi Armenijo prodreti v Carigrad.

Takoisto se pripravlja Grecija na boj; ona naj več svojemu položju kos; naenkrat je mobilizirala 40.000 mož, ki bodo skozi Tešalijo, Epir in Albanijo pali turškej armadi za hrbot.

Rumunija mobilizira 80.000 mož, ki so večinom uže ob Donavi razpostavljeni. Posojilo, ki ga dela rumunska vlada, in ki znaša 50 milijonov frankov, nam je porok, da na vojno ozbiljno misli.

Ravno tako bode končno Srbija zopet prišla na prvotni broj 120.000 mož; kajti mobi-

lizirala je 3. razred narodne milice, ki broji 32.000 mož; druge pomakljejo pa dopolnjujejo ruski dobrovoljci. Tako si je Turčija se svojim porogljivim šestmesečnim primirjem zapisała sama smrtno obsodbo, kajti iz vseh strani bode grmelo nájno iz ognjenih žrel in valjda je ne bode mogoče, da svoj uže tako ves gnjili in ranjeni život odnesete iz tega prekrizanega ognja. Zapuščena od vseh prijateljev, ki jih itak mnogo nij imela, bode morala storiti sramoten konec na onej istej zemlji, katero je tolikrat pojila sè slavjansko krvjo; na zemlji, kjer vsaka trava, vsak kamen vede dočiti o sramoti, o zverstvih, ki jih je trpelo slovansko pleme, in na katerej bode zdaj tem lepše vzvetela in uresničila se slovanska ideja in se vzdignil zatirani rod majke Slave, katere nemoteni klic „iz Črnogore do Urala, od Balkana do Triglava“ bode pričal, da slovanski rod je čil in krepak, in da njegova je bodočnost — in v to ime pomozi Bog in sreča junaska!

Jugoslovansko bojišče.

Iz Dubrovnika se brzjavljajo 21. oktobra: Turška tvrdnjava Medun je kapitulirala, in palo je Črnogorcem v rok 500 mož posadke, topovi in municija. Nadpoveljnik črnogorske armade je o tem telegrafiral knezu Nikolaju: „Uže štiri mesece je naša vojska oblegala tvrdnjavo Medun, in dobili smo pred njo dve veliki zmagi. Pod zidovi Meduna je palo nad 10.000 Turkov, a tudi naših veliko. Naj v miru počivajo! Denes je Medun naš s 500 nizami, z vsemi topovi, z vso municijo. Živila vaša Svitlost, knjaginja in knjaževič Danilo. Vaše Svitlosti najudanejši sluga in bratanec, nadpoveljnik Božo Petrović.“

Srbska vojska je vzela šance pri Ljubinici in Trnjavcu.

Turki so 19. t. m. napali Veliki Šlegovac pri Kruševcu z veliko silo, a Horvatovič jih je zapodil nazaj. General Novoselov je Turke napadel pri Javoru, jim vzel več šanc in zasedel Vasilino goro.

Andrejev sè svojo konjiško legijo ima dobre vspuhe. On hodeva v Jastrebačko pogorje, ter skuša komunikacijo z Nišem pretregati. Njemu gre zasluga, da je organiziral kavalerijo, katera je bila dozdaj pri Srbih na nizkej stopinji. — Novi šef generalnega štaba Doktorov si pridobiva zasluge o disciplini mej ruskimi častniki.

Oficialni srbski telegram poroča, da so

Hvaležno jo Albin pogleda in odgovori: „Pavla, kar sem govoril, bilo je moje neomejeno preverjenje, in ne potrebuje hvale. Julika Denova je deklica, kakoršnih je malo!“

„A dejal si sam, Albin — — Da, a zdaj pak nasprotno, trdiš?“

„To pak zato, ker bi rajše dal svoje življenje, nego bi moral poslušati, kako jo ljudje hudobno skozi zobe vlečejo. Smrtno bi jo rani, ko bi to slišala.“

„Ti jo občuduješ?“ pravi Pavla zamolklo.

„Da, občudujem jo kot najpopolnejšo žensko, kojo sem kedaj poznal.“

„In koliko časa uže Albin?“

„Odkar sem bival z njo in njenim bratom častnikom Denovem v Sjeviku.“

Pavlo je to neznano v srce zbole. Misli si Juliko v njenej popolnosti. Vrh tega njej pak prvič pride misel, da jo častnik ipak le

radi njenega imetka snubi. To delalo je, da toliko skrbi, da vso noč nij mogla spati.

IX.

Štirinajst dnij je minulo, a častnika še nij bilo domov. Pavlo nadlegovala je pak množica nemirnih mislij. Nekedaj tolikan vesela deklica premišljevala je resno korak, koji je hotela storiti.

A bila si je v svesti, da je Alfredu dala svojo besedo, ter jo nanj čast ravno toliko veže, kakor srce.

Še je mislila, ga ga ljubi, kajti sama sebe morala bi se sramovati, ko bi priznala, da jo je po vsem edino le ničemurnost vodila.

Na zofi v svojej sobi slonela je in premišljevala, po kojej pot naj bi krenila, da bi pravo zadela in vestno ravnala. Meju tem se na tihem vrata odpro in Albinova glava poluka notri.

„Je li dovoljen vstop, milostna gospica?“ vpraša potem.

Pavla se stresne in zarudi, akopram nij vedela zakaj. Albin pak nij čakal dovoljenja, ter je vstopil.

„Dve prav veseli novici prinesem ti,“ reče potem.

„In kakošni sti?“

„Poosebljena sreča tvoja se je vrnila; Adon je zopet v našem mestu, Strlé je tu.“

„Kje si pak to izvedel?“

„No, ali ne vidiš, kako srečen sem? Srečala sva se. Druga novost pak je, da je prišel tudi Hjalmar, ter je v družbinskej sobi. Mene je mati poslala naj te poiščem, in ...“

„Kaj Hjalmar je tu,“ veseli se Pavla in hiti iz sobe.

Albin obstoji, zre za njo in si misli: „To je najboljši dokaz, da Pavla ne ljubi Strleta; sicer bi se novosti, da se je Strle vrnili,

Turci napali celo srbsko lñojo ob Moravi. Posebno pri Krevetu je divjal najhujši boj. Turki so bili povsod odbiti. — Oficijalni turški telegram pa poroča, da so Turki menj Trubarevim in Djunisom Srbe prijeli in jih 5000 pobili.

Iz Srbskega 17. okt. [Izv. dop.]

Nij verovati, kako tu prostovoljcem slabo ide — za nje se še nobeden ne briga. Ranjeni srbski, kar jih neče v bolnicah ostati, idejo se domov lečit. Ruski prostovoljci, se ve stojé najboljše, ker jih Rusija in Srbija z vsem podpirate.

V začetku bilo je malo drugače — ali odkar nam bratje Rusi dolazijo, nas posebno avst. prostovoljce prezirajo. Da vam pravo resnico povem — ako bi Rusov ne bilo — gotovo bi se Turci uže po Belgradu šetal. Obnašanje srbskih vojnikov v prvih bitkah je bilo zavsem slabo. Zdaj ko Rusi krvljujejo, je, se ve da vse drugače. V prvej bitki na Bjelini pripetilo se je — da sem jaz kot četovodja enega vodnika (Srba) po dolžnosti na razvid (Rekognoszirung) v precej nevaren kraj poslati hotel pa mislite si, kaj mi odgovori: „idi ti, j... ti Boga švabskoga, imaš više plače, nego ja!“ Iz tega si lehko mislite, kakšna disciplina je mej srbi kraljevala. Najlepše pa je to da vsak iz Avstrije, naj bode Slovan, ali Švab, ali Magjar, je Srbu „švaba“. Kar se srbskih generalov tiče, so ti le generali po imenu. Niti enega ne poznam, da bi bil dolžnosti spolnil. Edini Nikolić, vojni minister, je duša da ne more bolji biti — ali kaj pomaga, on je edini, in drugačega materiala tudi njemu primanjkuje. Dokler nijso Rusi dohajali, tudi nobenega reda nij bilo. Vojnici so izbegovali, a nikdo se nij več zanje brigal; drugi so zopet cele mesece po Belgradu ležali, pa ne da bi jih kdo poiskal; švindlerjev je bilo toliko, da človek nij vedel komu bi verjel; plača je denes bila, a potem nijsem celi mesec niti „pare“ videl. Kar časa se v Srbiji borim, da vam po pravici povem, nijsem še 5 gld. plače vkljup dobil. Denarja nij, jutri če biti, rečeno, in tako ide dan za dnevom! Saj to vam dovolj smešno mora biti — ako vam še to povem, da četovodje kakor sem jaz bil, in komandiri bataljonov, nismo še sraje smeli ali ako je koji tako srečen bil, da je po kakšnem prijatelju kak „ošpetel“ dobil, je potem nesreča imel da mu je od zadej iz hlač visel. Nepopisljivo siromaštvo, pravi bašibozuki smo bili — to je gola resnica. Zakaj bi pa olep-

ševal stvari, katere so res take kritike vredne. Se ve, da v obče celi stvari presneto malo škoduje, ali žalost in muka za tistega pojedinega, kateri se venakih okolšinah nahaja.

Jaz bi vam še več, še bolj tolstih stvari navedel, osobito o strategiji srbskih oficirjev — ali naj bode za sedaj! Taki „kozli“, kakor smo jih morali na Drini streljati, se še v Pirenejah ne dobijo, in to samo zarad gluposti višjih komandantov, kateri so, mogoče, vrlo dobrí trgovci — ali v vojaštvu niti pojma nemajo. Kaj hočete več, bilo je meseca avgusta, ko se je ena mala ekspedicija — ta ekspedicija nij pak z ono v Majevico pogrešati, — v notranjo Bosno podala, tam pak od 20 bašibozukov v divji beg zapadena bila. Ta se je tako razbegla, da so se 4 dni potem še zhrali. Poleg tega se mora pomisliti, da nas je bilo 600 vojnikov! Sreča je hotela, da sem tudi jaz sodeloval. Vse to je bilo samo zastran enega srbskega tepla, kateri nij nikdar puške v v rokah imel in je sabljo še le zdaj videl! V začetku je bilo res žalostno, a zdaj je vse drugače, čeravno plačilo še vedno izostaja, vendar je više reda. je disciplina, in imajo vojnici tudi živeža dovolj. Kakor sedaj stvari stojé — lahko se upa — da Turki niti za en korak več napredovati ne morejo, temveč da se naši ofenzivni poprimejo.

Posebno pa je veliko napredovanje na Javoru upati. Rusov štejemo nad 15.000, oni so vsi pod Černjajevom, samo nekoliko višjih štabnih oficirjev je na Drino in Javor odšlo. Tudi so zbira italijanska legija pod poveljstvom majorja Sgardelino.

Naših Slovencev ne vidim. Hubmajerja videl sem meseca maja, potem nič več — slišal sem, da je bil na Javoru, a sedaj pak v Deligradu. Hubmajer se je bil v početku (kakor sem slišal), zameril tukajšnjemu vojnemu ministerstvu; a jaz mislim, da je pravo imel, ker jim je resnico v oči povedal. Zastran tega, slišal sem, da je vojno ministerstvo pisalo Černjajevu, da bi ga nikdar na avancement ne predlagal — a slišal sem, da ga je Černjajev zastran njegovih sposobnostij na svoj „risico“ za podporočnika nápravil. Naj mu bode sreča mila! Razen njega poznal sem na Drini Slovenca Mrlaka, kateri se je zmirom vrlo dobro obnašal. Jaz sem ga tam zapustil, ko sem v Aleksinec odšel, ali zdaj nič ne vem kje da je. O drugih nij sluha ni duha.

Za sigurno vam lehko pišem, da Rusija v akcijo stopi. Černjajev je glava vsega — on

dela vse po svoji glavi, niti si ne da ne od kneza ne od vojnega ministra glave motiti. Proklamacija Milana za kralja je po Rusiji podkurjena bila, in zagotoviti vas moram, da Srbija niti koraka ne storí brez znanja Rusije. Ruski vojniki se bijejo vrlo dobro, in so za stvar bolj vneti, kot vsi drugi Jugoslovani — oni se bijejo za vero, krst, to jim je glavna stvar. Zjutraj, o polu dne in v večer, pred jedjo in po jedi vsaki se prekriža ter moli. Takih ponižnih vernih ljudij nijsem niti pri naših Gorenjcih najdel; zato so si tudi cerkve in celo pope iz Rusije doveli. To vas tudi zagotoviti morem, da na pomirjevanje še misliti nij, — mir bode takrat, kadar se zaželene provincije osvobodijo, in kakor se upa, kadar Turka več v Evropi ne bode.

Čudno je držanje Hrvatov, in zarad njih slepega kretanja so tukaj vse simpatije izgubili. Z več ljubavo pak se tukaj slovencev spominjajo (to je v izobraženih krogih, ker prost Srbin misli, da je v Avstriji samo švaba). „Naj zapadniji, pevački narod,“ nas zovejo. Veliko tisoč in tisoč bulgarskih in bosenskih familij je v Srbijo pribeglo, kateri brez nikake pomoči po Srbiji stradajo. Mala Srbija ne more vseh s potrosnimi močmi podpirati. Kakošno škodo so Turki po onih straneh napravili, je nepopisno. — To, kar časopisi doprinašajo, ni en četrt vsega, kar se je godilo, in kar se še danes dogaja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

▼ Ljubljani 23. oktobra.

Vladna „Pol. Corr.“ piše, da je sporazumljenje med Avstrijo pa Rusijo dobilo tako podlogo, da je skupno delovanje obeh držav tudi brez kakega novega obravnavanja zagotovljeno.

Iz **Peste** se telegrafira, da namerava tamošnja univerzitetna mladež turkoljubno demonstrirati. No: jedes Thierchen muss haben sein Plaisirchen!

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se poroča, da je diplomatička akcija popolnem ustavljenata. Garancijske moći so sklenile, naj se Turčija prepusti svojej osodi. Razmere so tako napete, da nij mir več mōžen. Avstrija bode baje ostala neutralna; Nemčija, Rusija in Italija so popolnem složne. Celo Anglija ne bode z orožjem za Turčijo intervenirala. Francoska pa paralizira držanje Nemčije.

Rumunska vlada je Rusom dovolila marširati skozi njeno ozemlje. — Vladni list objavlja „ordre de bataille“ koncentrirane

prav tako razveselila, kakor one, da je brat tu. Gotovo je, da ga ne ljubi.“

Zvečer istega dne sedeli so v navadnej družinskej sobi Pavlin brat, mladi častnik Linek, Strle, Albin, najemniški oskrbnik in Pavla.

„Srčno ljubljena Pavla,“ šepeče jej častnik na uho, ko sta se, nekoliko oddaljeno od drugih, vseli, „strije tvoj mi je dejal, da je edino le od tebe odvisno, kdaj bo najina zaročitev. Bi li ne hotela mi zdaj dneva določiti, ko budem videl na tvojej roci prstan, dokaz moje bodoče sreče pak tvoje ljubezni?“

Pavla vpré oči v Alfreda, potem pak pogleda Albina, koji je z njenim bratom pomenkaval se. Da, Alfred je lepši in veliko bolj ljubezniv. Srečna bode sigurno; a obljudila je Albinu, da v tem mesecu se ne bo še zaročila in ostajata jej še dva tedna, koja jo vežeta na njeni oblubo.

„Mislila sem, da naj bi bila zaročitev prvega novembra, odgovori Pavla i zarudi. Pričakovala je ugovor od Alfreda, a kako se začudi, ko je odgovor:

„Srčna hvala, ljubica, zdaj sem miren.“

„Povej mi, odkritosčeno, Alfred,“ prične Pavla, in ga proseče gleda, „je-li te nij nikdar nič druzega, nego ljubezen, vodila, da me zatevaš za soprogo? O bodi odkritosčen! Neznošna muka bi bila meni, ko bi kedaj zapazila, da te je kaj druzega napeljevalo.“

Častnika je to direktno naivno pitanje malo osupnilo: a znal je preveč svoje notranje zakriti, da bi ga to zbgalo. Z izrazi žaljene časti vstane ter odgovori:

„Pavla, tvoje prašanje je tako žalilno, da ne vem, kako je umeti. Ljubezni mojej ne upaš,“ nadaljuje tako žalostno, da se je Pavla prav kesala, ker mu je to prašanje stavila, „ne upaš mi, ker sem slučajno reven in . . .“

„Odpusti, odpusti,“ jeclja Pavla, „a meni so . . .“

Pavla obmolkne.

„Mene so obrekovali,“ pristavi častnik; bil je izvrstni hinavec.

„O, ne: a reklo se mi je, da ljubiš Juliko Denovo“ odgovori Pavla ter ga pogleda.

Častnik znal je dobro zakriti svoje čute, a ko je slišal Julikino ime, moral je zarudeti, — i temu se nij mogel izogniti. A porabil je to sebi v korist ko je odgovoril: „Jeze ne morem se izdržati, ko se ljudje tolikanj trudijo, v resnici bratovsko ljubezen za Juliko, obsenčiti; ali Pavla! kako morem upati, da mi bodeš pozneje zaupala svojo srečo, če uže zdaj vsem obrekovalcem hvaležno svoje uho odpiraš?“

Alfred bil je tako lep, i tako resen, da ga je Pavla v tem trenotku v resnici ljubila.

(Dalje prih.)

rumunske armade. Knez Karlos prevzame sam poveljstvo.

Grški minister je zahteval za predlog gledé mobiliziranja nujnost; on hoče, da se vojska takoj pokliče pod orožje. Govor, s katerim je minister te predloge motiviral, je bil jako vojevit. Rekel je, da mora narod izvoliti določno, hoče-li delo pluga ali potrebne žrtve. Pozival je k slogi in dostavljal, da je najboljše pripravljanje splošno udeleženje dežele. „Cas govorjenja“, sklepa Komunduros, „je proč. Narod mora zdaj delati. Kdor bi temu ovire stavlil, bi imel veliko odgovornost.“ Govor je splošno dopal, in patriotični darovi za vojsko teklo od vseh strani.

Francoska „Presse“ pravi, da Francija nij zadosta močna, da bi žugala ali pridajala svojo neutralnost. Čisto jednostavno je torej, da ostane neutralna.

Italijanski list „Fanfulla“ odločno taji, da bi obstala kaka zveza mej Italijo pa Rusijo, ter pravi, da bode Italija na vsak način ostala neutralna.

Angleški ministri so imeli posvetovanje, v katerem se je konstatalo, da je kabinet le zato sešel se, da sklepne naroda potrdi. Vojska mej Rusijo pa Turčijo, tako so govorili ministri, je neizogibna; a kabinet nij storil ničesa, kar bi opravljalo strah, da se hoče Angleška boja udeležiti. Boj mej Rusijo in porto ne zahteva angleškega vmešavanja, kajti Anglija nij niti s pogodbami, niti moralično dolžna, varovati to ali ono državo proti drugej. Vlada prihranjuje za-se popolno svobodo dejanja, ko bi trgovinski interesi kedaj intervencijo zahtevali.

Spanjski kralj je z dekretom sklical kortese na 6. november.

Domäce stvari.

— (Kranjski deželní odbor) je y seji 21. t. m. imenoval od svoje strani v krški okrajni šolski svet: gg. V. Pfeiferja, državnega poslanca in dr. K. Kocelija, odvetnika na Krškem.

— (Rector magnificus) na dunajskem vseučilišču je to šolsko leto dr. Štefan, profesor matematike in fizike in tajnik dunajske akademije znanosti. Mož je Slovenec, rodom iz Koroškega, bivši osobni prijatelj ranjkega A. Janežiča. V prvih letnikih Janežičevega „Glasnika“ nahajamo mične sestavke iz prirodoslovne stroke, ki jih je Štefan, takrat še vseučiliščni dijak napisal in tudi s svojim imenom podpisal. Bil je takrat zelo vnet za domačo stvar. Kako pa zdaj o slovenstvu in slevanstu sploh misli, nam nij znano. Dr. Štefan je še le 42 let star in je uže svetovna celebriteta v svojej stroki. — Razen dr. Štefana sta še dr. Miklošič in dr. J. Čižman, rodom Slovenca, profesorja na dunajskem vseučilišču. Kakor je znano, je bil uže Miklošič več kot pred 20 leti vseučiliščni rektor. Dr. Josip Čižman je rodom Ljubljancan in je profesor cerkvenega prava zapadne in iztočne cerkve. Ob enem je tudi mesto umrlega dr. Zupančiča referent za Knaflove stipendije. Slišimo ga v tej zadevi hvaliti kakor poštenega in nepristranskega moža. Iz časnikov je tudi povsod znano, da je bil dr. Čižman v nekaterih strokah učitelj carjeviča Rudolfa.

— (Pogreb.) V nedeljo so pokopali v Ljubljani podpolkovnika pl. Slavika. Bil je leta 1866 pri Visokovu od Prusov ranjen.

— (Pokopali) so v ponedeljek po polu dne v Ljubljani nekdanjega zastavonosca „Sokolovega“, g. Rodeta. Ljudstva je bilo jako obilo za pogrebom.

— (Vojaško.) Iz Trsta se nam piše, da pride tamošnji vrhovni vojaški poveljnik vojvoda Würtemberg za deželnega povel-

nika na Moravsko. Vojakom je jako žal za njim, ker jim je kolikor mogoče teško osodo lajšal. Na njegovo mesto pride divizionar bar. Kleudgen.

— (Za notarja) na Vransko pride Moriz Schwarzenberg.

— (Starinsko.) V Celji so pri kopanji v dvorišči gospe Valenčakove našli meter globoko obloke, ki so bili narejeni uže za Rimljanov. Ti obloki počivajo na štirinajstih stebrih, a čemu so bili, se dozdaj še nij ugenilo.

— („Die Frageblume“.) Polka francaise, (op. 7) poklonjena Njenej Svitlosti nadvojvodinji Mariji Valeriji, zložena za citre in za glasovir (posebej) po A. C. Vaupotiču, se dobiva tukaj pri knjigarjih Lercherji in Gontiniju. Poznavalci glasbe to delo slovenskega skladatelja jako hvalijo, dakle ga priporočamo ljubiteljem muzike.

Urajet.

21. oktobra:

Lvov: Gyuknić iz Belgrada. — Torso iz Trsta. — Leitner iz Topic. — Gayer iz Gradca. — Sartori iz Zidanega mosta. — Kastner iz Rakeka. — Uhlič iz Gradca.

Pri Slovu: Kaiser iz Dunaja. — Bendiner iz Gradca. — Bilderman iz Monakova. — Venzky iz Dunaja. — Benda iz Gradca. — Stalcer iz Ceija. — Satran iz Notranjskega. — Huter iz Frage. — Ioljansek iz Gradca.

Pri Malisi: Winter iz Dunaja. — Schwarz iz Monakova. — Kocjančič iz Gorice. — Wagenseil iz Dunaja. — Wiener iz Prage. — Lanzinger iz Šmarja. — Feiglstok, Hiler iz Dunaja.

Pri Zamorec: Pibernik iz Dunaja. — Pernešek iz Radec. — Mayer iz Gradca. — Ovsenek iz Gorenjskega.

Dunajska borza 23. oktobra.

(Izvirno telegrafovno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65		60	
1860 drž. posejilo	107		50	
Akcije národne banke	811		—	
Kreditne akcije	146		40	
London	124		80	
Napol.	10		—	
C. k. cekini	5		99	
Srebro	105		50	

Loterijne srečke.

V Trstu 21. oktobra: 16. 42. 18. 85. 55.
V Linci 23. oktobra: 67. 23. 73. 38. 15.

V nekaj trgovskej hiši v velikem trgu na Štajerskem sprejmata se takoj

dva učenca

pod jako ugodnimi pogoji. Bosta pa naj vsaj 14 let stara in naj imata dobra spričevala iz šole. Več o tem pové g. Ivan Fabijan v Ljubljani, Valvazorjev trg, štev. 2. (331—2)

Mestno godbeno društvo

namerava 1. novembra t. l. odpreti

godbeno šolo.

Vsi mladi prijatelji godbe, ki se hočejo učiti na trebilla in na različne gosli, se vabijo, naj se pri društvem tajniku, gospodu šolskemu nadzorniku Bichlerju, kongresni trg, h. št. 14 nova, 1. nadstropje, vpisajo. Učni denar znaša na mesec 2 gld. avst. v. (332)

Dorško olje iz sale kitovih jeter,

iz Borgena na Norvegskem;

rumeno 1 steklenica 60 kr.;
nepremičljivo brez okusa in duha 1 steklenica 80 kr.;

sé železnim jodirom 1 steklenica 1 gold.

Da se ponarejevanju izogne vtisneno bode moje ime na vsakej steklenici.

(53—27) **Gabriel Piccoli,**
lekar, na dunajskoj cesti v Ljubljani.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry v Londonu.

30 let nje je nij bolegni, ki bi jo ne bila ozdrivila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraselih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; tlesni i naduho, bolečine v ledvicah, jetiku, kafelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlasti žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumjenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otočnost, diabet, trganje, shujšanje, bledilico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenje in je bolje, nego dojnicino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval val zdravilnih, brez vsake medicine, mej njeni spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, prvega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinja Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 30.000 spričeval.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih magradi vse zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sessalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistib in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprečenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pravib boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogih učenih družev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vsa izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtje, bolečine in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsekemu spričeval.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkazna tajnega sanitetnega svetovalec gosp.

Dr. Angelstein.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za stralnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry po polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vsa Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznj, katere so me deset let učile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraselih in otrocih prihrani 50krat več meseni, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta i gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funt 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 35 gold.

— Revalescière-Biscuiten v puščah in Revalescière-Chocolaté v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dm.č.č. Wallischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih jekarjih in specijalskih trgovcih; tudi razpoljiva dunajskia hiša na vse kraje po poštih, ukazovalach ali povzetkih. V Ljubljani Ed. 4. hr. J. S. voboda jekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. P. rodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spljetu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Ročecu in J. Hirschu, v Zadru pri Androvicu. (43)

Slovenske knjige.

V „národnej tiskarni“ se dobé, in moreje tudi po poštnem povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.

2. „Kalifornske povedi“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.

3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.

4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.

5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.